

LUX FILM DAYS

3 FILMY
24 JAZYKOV
28 KRAJÍN

© Les Films de Pierre

120 TEPOV ZA MINÚTU (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

Film Robina Campilla
Francúzsko

120 TEPOV ZA MINÚTU (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

FILM ROBINA CAMPILLA

Vo Francúzsku začiatkom 90. rokov minulého storočia počas vrcholiacej epidémie AIDS zasahuje militantná skupina Act Up viacerými spôsobmi do verejného života, či už v snahe doceliť, aby zodpovední politici zabezpečili lepšiu prevenciu alebo ľahší prístup k testovaným liekom, alebo jednoducho otriasť ľahostajnou verejnosťou, v ktorej stále panuje presvedčenie, že táto choroba sa týka len „okrajových skupín“ – homosexuálov, príjemcov transfúzie krvi, väzňov, užívateľov heroínu...

Robin Campillo nám ponúka skutočný skupinový portrét inšpirovaný vlastnou skúsenosťou v radoch militantných aktivistov, hoci konkrétnejšie sa zameriava len na niekoľko postáv, ktorých príbeh bude priebežne sledovať. Život tejto skupiny je presiaknutý zanietenou túžbou konať, kladením otázok, konfliktami, túžbou otriasť apatiou alebo všeobecnou ľahostajnosťou, rozruchom vyvolaným jej pozoruhodnými činmi, ale tiež emóciami – tvárou v tvár chorobe, ktorá nezvratne zabíja všetko okolo alebo aj vás samotných...

MILITANTNÝ FILM?

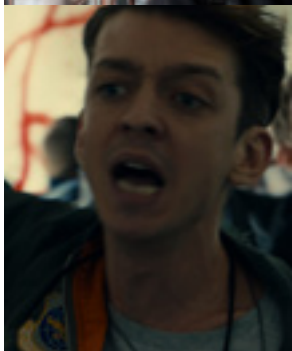
120 tepov za minútu je film o skupine militantných aktivistov, ale je jasné, že militantný je aj samotný film. Prípomína boj, boj skupiny Act Up vo Francúzsku, pričom poukazuje na jeho správnosť a zdôrazňuje, hoci nepriamo, jeho aktuálnosť. Ako hovorí jedna z postáv vo filme, skupina Act Up nebola a nie je skupinou na podporu pacientov. Cieľom jej činov bolo poukázať na to, že táto epidémia sa neobmedzuje len na problém verejného zdravia, ale má aj politický, ekonomický a spoločenský rozmer.

Politický preto, lebo francúzsky štát si neuvedomoval naliehavosť situácie a odmietal politiky prevencie zamerané na rizikové skupiny, ako aj na celú populáciu, najmä na mladých ľudí. Ekonomický preto, lebo farmaceutické skupiny, ktorých konanie sa vo filme spochybňuje, uprednostňovali svoje finančné záujmy pred starostlivosťou o chorých. A spoločenský preto, lebo spoločnosť ľahostajne sledovala, ako umierajú mladí ľudia, ktorých jedinou chybou bolo, že patrili do menšinových alebo stigmatizovaných skupín.

Aktuálnosť filmu určite spočíva v kladení otázok súvisiacich s tým, že svoju chorobu museli začať riešiť samotní pacienti, s politickým rozmerom každého opatrenia v oblasti verejného zdravia, s náročným bojom v snahe otriasť ľahostajnou spoločnosťou tvárou v tvár epidémii a nešťastiu.

REKONŠTRUKCIA

Film sa však neobmedzuje len na tento militantný aspekt. Je rekonštrukciou, ktorá presahuje dokumentárny rozmer a umožňuje režisérovi neustále presúvať pozornosť od kolektívu k jednotlivcovi, od verejného k intímnemu, od militantnosti k osobným emóciam. Na úrovni scenára sa film veľmi jasne vyvíja od portrétu skupiny k zobrazeniu intenzívneho a vášnivého vzťahu medzi dvoma postavami, Seanom a Nathanom, z ktorých jeden je HIV pozitívny a druhý nie. Atmosféra filmu sa postupne mení, pričom prechádza do pôsobivého dožadovania sa svojich nárokov k emóciam nad utrpením milenca čeliaceho chorobe, až po záverečnú, mimoriadne dojímavú časť, v ktorej prevláda neustále prítomná smrť.

Filmová realizácia mnohokrát umožňuje takéto lavírovanie vďaka rôznym strihovým a režisérskym postupom, ktoré počas celého filmu vyvolávajú dojem viac či menej výrazných posunov. Hoci kinematografia väčšinou vyvoláva pocit bezprostrednej účasti na udalostiach, filmár opakovane používa efekty navodzujúce odstup od znázorňovaného obrazu, či už prostredníctvom zvukovej stopy, najmä hudby, alebo opakovaného záberu rovnakých udalostí z iného uhla, či dokonca spomalením a nečakanou zmenou rytmu.

POSUNY

Vo filme tak možno pozorovať používanie viacerých retrospektívnych záberov (alebo drobných chronologických zvrátov), ktoré si na prvý pohľad ani nevšimneme, keďže sú prirodzene zapracované do deja. Napríklad, hneď na začiatku nás film vtiahne do prebiehajúcej akcie, keď sa aktivisti chystajú vrhnúť na oficiálnu konferenciu o AIDS. Kamera sa pohybuje v skupine vo výške pliec a vidíme tak len malú časť scény zo zákulisia. V ďalšej sekvencii sa následne vykresľuje rozhovor z tejto akcie, kde sa aktivisti hádajú o tom, ako ďalej postupovať, keďže rečník na konferencii bol poliarty (falošnou) krvou a nakrátko mu nasadili putá. Vďaka strihu vidíme túto scénu v širokom zábere až z haly. Filmársky postup sa zdá byť jasný, ale efekt opakovania navodzuje u diváka (ako aj u aktivistov) istý odstup, ktorý je v tomto prípade medzi diskusiou a úvahou.

Tento odstup však nie je nevyhnutne intelektuálny a naopak, môže mať veľmi silný emocionálny dosah. Po zátahu v laboratóriách spoločnosti Melton Pharm sledujeme skupinu vo vagóne metra, kde si môže vydýchnuť po posledných udalostiach (aktivisti boli niekoľko hodín zadržaní na komisariáte). Sean v tejto chvíli vyzdvihne krásu oblohy pri západe slnka a veľmi melancholícky dodá: „Sú chvíle, keď si uvedomujem, ako veľmi mi AIDS zmenil život“, no hneď na to sa začne smiať a všetci sa rozosmejú s ním. Tento smiech však neprekryje účinok jeho predošlých poznámok, v ktorých sa jednoznačne prejavuje intímne vyznanie, ironia ho má len zmierniť pred ostatnými.

Filmová réžia umožňuje zachytávať práve toto neustále balansovanie medzi intímnym a verejným, medzi akciou a osobnými pocitmi, medzi prítomnosťou, minulosťou a strašne neistou budúcnosťou. V jednej veľmi krásnej scéne sa úzko prepletá súčasnosť, kde prebieha akcia aktivistov, s túžbou jednej postavy po budúcnosti a melanchóliou, ktorú cítiť v pohľade filmára na minulý okamih, ktorý je nenávratne

preč: Nathan sa zúčastňuje na pochode Gay Pride so Seanom, ktorý je prezlečený za roztlieskavačku, no potkne sa, spadne na kolená a jeho pohľad (a pohľad kamery) sa upriami na leták na zemi, ktorý neosobne hlása: „Chcem, aby si žil!“. Tento okamih je navyše natočený spomalene a zvuková stopa náhle prekryje všetok okolitý hluk aj hudbu. Kamera sa upriami na tancujúceho Seana a následne na Nathanovu usmiatu tvár. Je očividné, že slogan na letáku hlboko zasiahol Nathana, ktorý túži po tom, aby jeho partner žil a prežil, ale spomalený záber sa vtom zastaví, zamrzne a divák súčasne vytuší, že ide o stopu spomienky uloženej v pamäti hlavnej postavy (a filmára). Celá sekvencia sa odvíja veľmi plynule a vyvoláva veľmi zmiešaný a zároveň veľmi estetický dojem, v ktorom sa mieša eufória prítomnej chvíle s takmer neviditeľnou melanchóliou minulého okamihu.

RYTMUS

Film má názov *120 tepov za minútu*, čo je očividný odkaz na zrýchlený srdcový rytmus. Aj prvý dojem, ktorý v nás zanechá tento vyše dvojhodinový film, je skutočne dojem zo šialeného tempa akcií skupiny Act Up, ktoré nasledujú veľmi rýchlo za sebou, ako je napríklad rýchly postup aktivistov, ktorí preniknú do kancelárskych priestorov spoločnosti Melton Pharm a jej múry v priebehu niekoľkých sekúnd pooblievajú falošnou krvou. Tento dojem je nepochybne správny. Režisér prostredníctvom rytmického strihu ponúka pohľad na rôzne aspekty aktivít skupiny Act Up, ako sú militantné gestá, zhromaždenia a rozhovory, život komisii a vedecké vysvetlenia týkajúce sa liekov, ktoré by mohli zabráť proti vírusu, intervencie na školách alebo osobné, priateľské, milostné či konfliktné vzťahy medzi postavami. Film je obrazom tohto prístupu, ktorým sa radia aj zhromaždenia, kde účastníci netlieskajú zásahom, ale len lúskajú prstami, aby sa schôdzky nepredlžovali: vo filme vládne výnimočný stav, podobne ako v životoch tých, ktorí bojujú proti epidémii.

Tento dojem je však len čiastočný. Robin Campillo účinne pracuje na zmenách rytmu a keď sa už zdá, že film vibruje v tempe klubovej hudby, kde postavy tancujú až do rána, sklzne zrazu v tej istej sekvencii k melancholickejšiemu tónu, ktorý predstavuje jeho hlavný hudobný motív.

Takisto možno povedať, že hoci kamera pôsobí, ako keby bola neustále v pohybe a zachytávala činy aktivistov, viackrát znehybnie, či už aby zoširoka zachytila moment, keď Sean a Nathan prázdninujú na piesočnatej pláži, alebo aby ticho ukázala stovky tiel demonštrantov ležiacich v parížskych uliciach a symbolizujúcich spúšť, ktorú spôsobuje epidémia, alebo aby napokon vyložene ukázala Seanovu smrť – smrť jednotlivca, ktorá nás divákov, ako aj Nathana dojíma k slzám, ale aj kolektívnu smrť, ktorej posledná akcia hnutia Act Up opätovne dodáva politický význam.

Sila filmu nepochybne spočíva práve v tom, ako neustále mieša kolektív a jednotlivca, ako úzko prepletá to najintímnejšie s tým najviac politickým.

TÉMY NA ÚVAHU

Okrem prvkov na analýzu uvedených vyššie za ďalšiu úvahu stojí aj niekoľko iných aspektov filmu *120 tepov za minútu*.

- *120 tepov za minútu* je nepochybne spomienkový film o boji, ktorý sa dnes môže zdať ukončený. Aké prvky aktuálnosti však možno nájsť vo filme, ako aj v boji združenia Act Up, ktoré je stále aktívne aj v súčasnosti?
- Čo si myslíte o konaní skupiny Act Up? Bolo potrebné? Násilné? Pozoruhodné? Nešikovné? Nevyhnutné? Rozumiete debatám, ktoré otriasali aktivistami a ktoré vidíme vo filme?
- Týka sa podľa vás boj proti AIDS (ale aj proti iným chorobám) len chorých alebo skupín postihnutých touto chorobou? V čom by sa mal takýto boj považovať nielen za kolektívny, ale aj za univerzálny?

EURÓPSKE FILMY PRE EURÓPANOV

Po minuloročnom 10. ročníku tejto iniciatívy sa cena LUX naďalej snaží pojať širokú paletu žánrov a štýlov prostredníctvom filmov mladých a talentovaných európskych režisérkov a režisérov. Európsky parlament s potešením predstavuje tri filmy súťažiace o FILMOVÚ CENU LUX 2017:

120 TEPOV ZA MINÚTU (*120 battements par minute*), film Robina Campilla, Francúzsko

SÁMSKA KRV (*Sameblod*), film Amandy Kernellovej, Švédsko, Nórsko, Dánsko

WESTERN, film Valesky Grisebachovej, Nemecko, Bulharsko, Rakúsko

Filmy sa vrúcny a inteligentným spôsobom zaoberajú aktuálnymi témami a odrážajú to, čím Európa práve prechádza. Znázorňujú postavy otvárajúce oči svetu, ktorý ich obklopuje, aby pochopili skutočnosť, ako aj spoločnosti a komunity, do ktorých patria. Vykreslovaním našich príbehov zušlachtených emóciou filmového plátna sa zdôrazňuje kvalita a rozmanitosť európskej kinematografie, ako aj jej význam pri formovaní spoločenských hodnôt a kultúrnych spoločenských. Pozývame vás na prehliadku filmov 6. ročníka FILMOVÝCH DNÍ LUX.

FILMOVÁ CENA LUX

Kultúra zohráva kľúčovú úlohu pri vytváraní našej spoločnosti.

V duchu tejto myšlienky Európsky parlament vytvoril v roku 2007 FILMOVÚ CENU LUX. Chce tak prispieť k posilneniu distribúcie európskych filmov v celej Európe a podnietiť celoeurópsku diskusiu o významných spoločenských otázkach.

FILMOVÁ CENA LUX je výnimočná iniciatíva. Zatiaľ čo väčšina koprodukčných európskych filmov sa premieta len v krajine pôvodu a len zriedka sa distribuuje do iných krajín, a to ani v rámci EÚ, FILMOVÁ CENA LUX predstavuje pre tri európske filmy jedinečnú príležitosť získať titulky v 24 úradných jazykoch Európskej únie.

Vítaný film FILMOVEJ CENY LUX vyberú na základe hlasovania poslanci Európskeho parlamentu a bude vyhlásený 15. novembra 2017.

FILMOVÉ DNI LUX

FILMOVÉ DNI LUX vznikli pri príležitosti udeľovania FILMOVEJ CENY LUX. Od roku 2012 sa trojica filmov súťažiacich o FILMOVÚ CENU LUX predstavuje širšiemu európskemu publiku počas FILMOVÝCH DNÍ LUX.

Prostredníctvom podujatia FILMOVÝCH DNÍ LUX vás pozývame na nezabudnuteľný kultúrny zážitok, pri ktorom sa stierajú hranice. Od októbra do decembra sa budete môcť pripojiť k filmovým nadšencom z celej Európy a zúčastniť sa na premietaní troch filmov v jednom z 24 úradných jazykov Európskej únie. Nezabudnite zahlasovať za film, ktorý je vaším favoritom, prostredníctvom našej webovej stránky luxprize.eu alebo na našej stránke na Facebooku!

CENA PUBLIKA

Cena publika v rámci FILMOVEJ CENY LUX sa udeľuje na základe hlasovania verejnosti. Nezmeškajte príležitosť zahlasovať za jeden z troch filmov do 31. januára 2018! Možno práve vy budete mať šťastie a v júli 2018 sa na pozvanie Európskeho parlamentu zúčastníte na Medzinárodnom filmovom festivale Karlovy Vary, kde oznámite, ktorý film získal Cenu publika.

POZERAJTE,
DISKUTUJTE
A HLASUJTE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

RÉŽIA: Robin Campillo

SCENÁR: Robin Campillo

OBSADENIE: Nahuel Pérez Biscayart, Arnaud Valois, Adèle Haenel, Antoine Reinartz.

KAMERA: Jeanne Lapoirie

PRODUCENTI: Hugues Charbonneau, Marie-Ange Luciani

PRODUKCIA: Les Films de Pierre, France 3 Cinéma, Page 114, Memento Films Production, FD Production

ROK: 2017

DĹŽKA: 144 minút

ŽÁNER: fikcia

KRAJINA: Francúzsko

PŮVODNÉ ZNENIE: francúzske

DISTRIBÚTORI: Film Europe

Rukopis bol dokončený v auguste 2017.

